

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/19/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119211445
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2119211445.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu: Mgr. Jozef Mačej a sudkýň: JUDr. Katarína Slováčeková a JUDr. Ľuboslava Vanková v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: H. G., narodená XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, so sídlom Jarmočná 3204/3, Hlohovec, dieťa rodičov: matka PhDr. U. G., narodená XX.XX.XXXX, bytom R. A. XXXX/X D, C., zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. Eva Koleničová, s.r.o., so sídlom Dolné Dubové 249, otec V. G., narodený XX.XX.XXXX, bytom R. XXX/X, C., zastúpený: Mgr. Eva Bačiková, advokátka, so sídlom Paulínska 17, Trnava, o zvýšení výživného, o odvolaní matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 40P/75/2019-430 zo dňa 27.9.2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **r u š í a** vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. otcovi uložil povinnosť s účinnosťou od 05.12.2019 platiť výživné na maloletú H., narodenú XX.XX.XXXX sumu 250 eur mesačne vždy do 20. dňa, toho ktorého mesiaca, vopred k rukám matky maloletej, výrokom II. zročné výživné za obdobie od 05.12.2019 do 20.09.2021 v sume 2.843,40 eur povolil otcovi zaplatiť v 17. mesačných splátkach po 158 eur mesačne a jednej splátke po 157,40 eur, kedy prvá splátka zročného výživného vo výške 157,40 eur je splatná dňa 20.10.2021 a každá nasledujúca splátka vo výške 158 eur, vždy do 20. dňa, toho ktorého nasledujúceho mesiaca, spolu s bežným výživným až do úplného zaplatenia dlhu, s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého zročného výživného, výrokom III. zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 14P/32/2015-228 zo dňa 06.04.2017, v časti výšky bežného výživného na maloletú H., výrokom IV. žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 28 ods. 1, ods. 2, § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5, § 63 ods. 1, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine, § 2 ods. 1 Civilného mimosporového konania, § 217 ods. 1 veta prvá Civilného sporového poriadku, § 251 Civilného sporového poriadku, § 58 Civilného mimosporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 14P/32/2015-228 zo dňa 06.04.2017 sa pomery zmenili tak, ako na strane maloletej H., aj na strane otca. Pri poslednom určení výživného maloletá H. navštevovala materskú školu. V čase podania návrhu dňa 05.12.2019 bola žiačkou 4. ročníka základnej školy a v čase rozhodovania súdu bola žiačkou 6. ročníka základnej školy. V súčasnosti maloletá H. žije v domácnosti s matkou, je zdravá, avšak v roku 2018 jej boli diagnostikované viaceré ochorenia. Užíva výživové doplnky a vitamíny na lekárske odporúčania a má zvýšenú kazovosť zubov, keďže musela v priebehu rokov 2020 a 2021 opakovane vyhľadať zubárske ošetrovanie. Matka býva spolu s maloletou v 3-izbovom byte v

matkinom osobnom vlastníctve, na ktorý spláca hypotekárny úver s mesačnou splátkou vo výške 322,25 eur, mesačné a zálohové platby za energie a do fondu prevádzky, údržby a opráv, a to koncesionárske poplatky 4,64 eur, zálohové platby za elektrinu 30 eur, teplo a TV vo výške 93 eur, platby do fondu prevádzky, údržby a opráv 60 eur a poplatok za odvoz smetí vo výške 3,24 eur (osoba/mesiac). Od roku 2001 je matka zamestnaná v materskej škôlke, kde za obdobie od januára 2019 do decembra 2019 dosiahla priemerný mesačný netto príjem vo výške 1.598 eur, od januára 2020 do decembra 2020 dosiahla priemerný mesačný netto príjem vo výške 1.601 eur a od januára 2021 do septembra 2021 dosiahla priemerný mesačný netto príjem vo výške 1.650 eur. Súd prvej inštancie bol názoru, že prišlo aj k zmene pomerov na strane otca. V roku 2014 dosiahol otec príjmy z podnikania vo výške 67.760 eur a mal výdavky spojené s podnikaním vo výške 64.714 eur, pričom uhradil odvody na sociálne poistenie vo výške 1.597,89 eur. V roku 2015 dosiahol príjmy z podnikania vo výške 75.671 eur a výdavky 70.070 eur a preukázateľne uhradil na odvody na sociálne poistenie vo výške 1.668,94 eur. V čase vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie otec žije v rodinnom dome svojich rodičov, ktorým na úhradu nákladov prispieva vo výške 100 eur mesačne. Otec je výlučným vlastníkom domu a garáže na Zábrani nadobudnutých v roku 2018 za kúpnu cenu cca 121.000 eur, pričom túto uhradil z hypotekárneho úveru vo výške približne 100.000 eur a pôžičky od rodičov vo výške 20.000 eur. V júni 2021 kúpil pozemok pod garážou, za kúpnu cenu vo výške 6.560,19 eur. Otec v máji 2021 predal rodinný dom na N. ulici, ktorý bol v podielovom spoluvlastníctve rodičov a bola mu vyplatená kúpna cena vo výške 98.000 eur. Otec bol v priebehu roka 2019 samostatne zárobkovo činnou osobou, z výkonu ktorej dosahoval pravidelný mesačný príjem vo výške 800 eur netto. Otec si podľa peňažného denníka vyplatil v roku 2019 z príjmov z podnikania na osobnú spotrebu priemerne 300 eur mesačne. Z výkonu samostatne zárobkovej činnosti tak otec dosiahol priemerný mesačný netto príjem vo výške 1.100 eur. Podľa daňového priznania otca za rok 2019 príjmy otca boli vo výške 41.520 eur a výdavky otca 44.658 eur a dosiahol teda daňovú stratu z podnikania. Otec pritom uviedol, že ukončil výkon podnikateľskej činnosti v oblasti rozvozu a autodopravy ku 31.12.2019. Súd prvej inštancie vychádzajúc z podnikateľského účtu mal za to, že otec mal pravidelné mesačné príjmy z podnikania. V období od januára 2020 do júla 2020 bol otec práceneschopný a poberal dávku nemocenského, a to za január vo výške 232 eur, za február vo výške 237,20 eur, za marec vo výške 253,60 eur, za apríl vo výške 245,40 eur, za máj vo výške 253,60 eur, za jún vo výške 245,40 eur, za júl vo výške 253,60 eur. Po skončení dočasnej práceneschopnosti otec nepracoval, nepodnikal a nebol evidovaný ako nezamestnaný do 14.10.2020. Dňa 15.10.2020 otec nastúpil do práce v spoločnosti V. - L. spol. s r.o. a dňa 31.12.2020 ukončil pracovný pomer v skúšobnej dobe. Po skončení pracovného pomeru v spoločnosti V. - L. spol. s r.o. otec nepracoval, nepodnikal a nebol evidovaný ako nezamestnaný do 11.03.2021, kedy v postavení zhotoviteľa uzatvoril rámcovú zmluvu o dielo so spoločnosťou L., s.r.o. ako objednávateľom, na základe ktorej mal vykonávať práce pre spoločnosť ako zvárač a zámočník, s dohodnutou hodinovou odmenou 7,50 eur. Otec prenajímal bytovú jednotku v rodinnom dome na N. ulici, garáž pri dome na Zábrani a od septembra 2020 dve bytové jednotky na rovnakej adrese. Z prenájmu nehnuteľností dosiahol v roku 2019 brutto príjem vo výške 5.858 eur, v roku 2020 brutto príjem vo výške 6.225 eur a od januára do mája 2021 brutto príjem vo výške 3.350 eur. Otec tak dosiahol čistý príjem z prenájmu nehnuteľností v roku 2019 približne vo výške 3.688 eur, to je 307 eur mesačne, v roku 2020 približne vo výške 2.945 eur teda 245 eur mesačne a za január až máj 2021 vo výške 1.980 eur, teda 396 eur mesačne. Okrem vyživovacej povinnosti k maloletej H. nemá otec žiadnu inú vyživovaciu povinnosť. Otec uviedol aj ďalšie náklady spojené s uspokojovaním jeho životných potrieb, a to sumu 200 eur (pôvodne uvádzal 250 eur) na stravné, 40 eur na oblečenie, 20 eur na hygienu, 5 eur na lieky, 25,57 eur na telefónne služby a 120 eur na PHM. Z výpisu z bankových účtov otca po tom, čo mu bola vyplatená časť kúpnej ceny za predaj domu na Bernolákovej ulici súdu prvej inštancie vyplynulo, že v máji 2021 mu boli na účet uhradené peňažné vklady v celkovej výške 98.828,75 eur. Otec taktiež spláca hypotekárny úver s mesačnou splátkou 588,43 eur. Mesačné výdavky na uspokojenie obvyklých potrieb maloletej súd prvej inštancie určil v sume 425 eur mesačne.

4. Vecne súd prvej inštancie argumentoval tým, že niet pochýb o tom, že zmena pomerov nastala ako na strane rodiča, tak aj na strane maloletého dieťaťa tým, že maloletá v pôvodnom konaní sp. zn. 14P/32/2015 počas podania návrhu navštevovala materskú školu, v čase pôvodného rozhodnutia začala navštevovať prvý ročník základnej školy a v súčasnosti navštevuje druhý stupeň základnej školy. Od poslednej úpravy uplynulo dlhšie časové obdobie, čo zapríčinilo aj výšku a štruktúru výdavkov. K zmene pomerov došlo aj na strane otca, ktorého príjem v čase podania návrhu na zvýšenie výživného bol preukázateľne vyšší v porovnaní s príjmom, ktorý uvádzal v čase pôvodného rozhodnutia. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že výška vyživovacej povinnosti otca bola v čase vydania pôvodného rozhodnutia podhodnotená. Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania mal preukázané, že otec

pravidelne dosahoval tržby z výkonu podnikateľskej činnosti v roku 2019 vo výške 3.671 eur, pričom jeho netto príjem z podnikania dosahoval sumu 1.100 eur mesačne. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že tvrdenia otca o ekonomickej neudržateľnosti podnikania sú v rozpore so zisteniami súdu, nakoľko v priebehu celého roka 2019 podnikanie otca nebolo stratové, dosahoval pravidelné tržby a vyplácal si pravidelné príjmy. Otec pri podnikaní využíval aj služby subdodávateľov, a teda aj v čase práceneschopnosti mohol (s ohľadom na povahu podnikania) preklenúť obdobie práceneschopnosti prostredníctvom subdodávateľov pri zachovaní podnikateľskej činnosti. Súd prvej inštancie bol názoru, že napriek tomu, že otec bol časť roka 2020 práceneschopný, nízka dávka nemocenského počas trvania dočasnej práceneschopnosti bola dôsledkom skresľovania skutočných čistých príjmov otca z podnikateľskej činnosti. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že v roku 2019 otec dosiahol podľa daňového priznania z podnikania stratu, hoci si pravidelne prevádzal na osobný účet peňažné prostriedky z podnikateľského účtu a časť peňažných prostriedkov čerpal na osobnú spotrebu. Otec sa teda z dôvodu „optimalizácie“ odvodových povinností vzdal dobrovoľne časti príjmu, ktorý by inak v podobe vyššieho nemocenského, ako náhrady príjmu poberal. Obdobie od 01.08.2020 do 14.10.2020, počas ktorého nemal otec žiadny príjem, súd prvej inštancie vyhodnotil ako dobrovoľné vzdanie sa príjmu, nakoľko otcovi nič neprekážalo vykonávať podnikateľskú činnosť alebo si s časovým predstihom hľadať zamestnanie. Otec sa od 15.10.2020 zamestnal v spoločnosti V. - L. spol. s r.o. s miestom výkonu práce v H., pričom mal dohodnutú základnú mesačnú mzdu vo výške 700 eur brutto a odmeny v závislosti od rozhodnutia nadriadeného vo výške 500 eur. Otec počas trvania tohto pracovného pomeru za obdobie od 15.10.2020 do 31.12.2020 dosiahol priemerný čistý mesačný príjem vo výške 877 eur, avšak len za obdobie od 15.10.2020 do 30.10.2020 mu bola vyplatená čistá mzda 490,66 eur. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že otec z výkonu práce pre danú spoločnosť mohol dosahovať príjem vo výške minimálne 980 eur netto, keď len počas prvých dvoch týždňov trvania pracovného pomeru mu bola vyplatená čistá mzda 490,66 eur. V prípade trvania pracovného pomeru by otcovi odmeny boli vyplácané naďalej. Súd prvej inštancie na základe toho ustálil potenciálny príjem otca z uvedeného pracovného pomeru vo výške minimálne 980 eur mesačne netto, ktorého sa otec bez vážneho dôvodu vzdal. Otec ukončil pracovný pomer so zamestnávateľom V. - L. spol. s r.o. z vlastného rozhodnutia a bezdôvodne. Otec od 11.03.2021 začal vykonávať práce na základe zmluvy o dielo pre spoločnosť L., s.r.o.. V porovnaní so mzdou u predchádzajúceho zamestnávateľa, netto mzda u zamestnávateľa L., s.r.o. po započítaní odvodov, ktoré otec znášal ako samostatne zárobkovo činná osoba, bola nižšia v porovnaní s predchádzajúcim zamestnávateľom. Otec ukončil spoluprácu s L., s.r.o., pričom súdu prvej inštancie neuviedol dôvod, a preto v tomto prípade súd prvej inštancie dospel k záveru, že otec sa opätovne bez vážneho dôvodu vzdal pravidelného príjmu z podnikania. Súd prvej inštancie ozrejmil, že vzhľadom na vek maloletej je dôvodné, aby každý z rodičov prispieval na výživné sumou 23% zo svojho priemerného netto príjmu. Súd prvej inštancie uviedol, že matka dosiahla vysokoškolské vzdelanie, má pravidelný, dlhodobý dosahovaný príjem, ktorý je pravidelne valorizovaný, sú jej vyplácané odmeny presahujúce výšku priemernej mzdy. Matka mala v roku 2019 priemerný mesačný príjem vo výške 1.714 eur (mzda a alikvotné nájomné), v roku 2020 priemerný mesačný príjem vo výške 1.694 eur (mzda a alikvotné nájomné) a v roku 2021 priemerný mesačný príjem vo výške 1.696 eur (mzda a alikvotné nájomné). Z uvedeného súd prvej inštancie vyhodnotil, že matka je preto povinná prispievať na výživné sumou 391 eur (približne 23% zo sumy 1.700 eur), z ktorej sumy je matka povinná prispievať na výživu maloletej finančne sumou 175 eur s tým, že vzhľadom na osobnú starostlivosť matky o maloletú zostávajúcu 216 eur vykompenzuje matka práve poskytnutou osobnou starostlivosťou o maloletú. Životnú úroveň otca však súd prvej inštancie nepovažoval za výrazne horšiu, respektíve takú, ktorá by mu umožňovala prispievať len na základné potreby maloletej. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že otec je vlastníkom nehnuteľnosti, ktorú rekonštruje za účelom jej budúceho využitia jednak na podnikateľské účely a zároveň časť (garáž) nadstavuje pre účely bývania, pričom dokúpil aj ďalší pozemok za účelom scelenia nehnuteľností. Na obstaranie nehnuteľností otec čerpal hypotekárny úver vo výške takmer 100.000 eur s dobou splácania 17 rokov, ktorý spláca v mesačných splátkach vo výške 588 eur. V žiadosti o úver otec uviedol, že jeho príjem je 1.500 eur mesačne, čo preukázal príjmom od zamestnávateľa C. G., s ktorým po troch mesiacoch ukončil pracovný pomer. S ohľadom na výdavky otca približne 1.250 eur až 1.300 eur mal súd prvej inštancie za zrejmé, že životná úroveň otca by mala zodpovedať aj jeho príjmom respektíve majetkovým pomerom. Otec namiesto vyporiadania podielového spoluvlastníctva a vyplatením podielu matky v sume 1/2 hodnoty nehnuteľnosti (teda približne 100.000 eur), túto sumu investoval do obstarania inej nehnuteľnosti a keďže nemá zabezpečené bývanie, neúčelne vynakladá ďalšie peňažné prostriedky na bývanie u rodičov vo výške 100 eur mesačne. Za neúčelné súd prvej inštancie taktiež považoval výdavky za spotrebované PHM vo výške 200 eur a sumu 25 až 50 eur mesačne za telekomunikačné služby. Okrem toho otec poberal v rokoch 2019 až 2021

pravidelné príjmy aj z prenájmu bytových jednotiek v spoločnej nehnuteľnosti a z prenájmu garáže v jeho osobnom vlastníctve, ktoré súdu prvej inštancie neuviedol. Súd prvej inštancie zohľadnil túto skutočnosť a o takto dosiahnutý príjem otca sa navýšil výpadok príjmov v roku 2020 a 2021. S ohľadom na to, že otec sa opakovane vzdal podnikania a zamestnania, v ktorých dosahoval potenciálny netto príjem vo výške 990 až 1.100 eur, otec vynakladá pravidelné mesačné výdavky presahujúce sumu 1.100 eur pre osobnú potrebu. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že v schopnostiach a možnostiach otca je dosahovať potenciálny netto mesačný príjem 1.100 eur, ktorý navyše v budúcnosti môže otec zvýšiť aj prenájmom domu na Zábrani. Súd prvej inštancie vychádzal z ustáleného priemerného mesačného príjmu otca v čistom 1.100 eur a dospel k záveru, že schopnostiam a možnostiam otca a odôvodneným potrebám maloletej vzhľadom na jej vek zodpovedá určenie výživného vo výške 250 eur mesačne ako 23% z jeho potenciálneho netto príjmu, nakoľko otec nemá inú vyživovaciu povinnosť. Vzhľadom na povahu prejednávanej veci splnenie dlhu zročného výživného bolo dôvodným. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že primeranou lehotou je obdobie 18 mesiacov, a to z dôvodu, že výživné má prednosť pred ostatnými výdavkami rodiča. Otec taktiež v priebehu konania nadobudol značnú finančnú hotovosť, pričom prednostne uspokojoval aj pohľadávky svojich iných veriteľov, napr. svojich rodičov, ktorým uhradil ich pohľadávku v plnom rozsahu.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu podal odvolanie otec z dôvodov podľa ustanovení § 62 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) Civilného sporového poriadku. Otec v odvolaní uviedol, že porovnaním celkovej výšky výdavkov nemožno konštatovať, že na strane maloletej došlo k podstatnej zmene pomerov. Otec poukázal na skutočnosť, že od poslednej úpravy výživného do okamihu podania návrhu na zvýšenie výživného matkou maloletej uplynuli dva roky a päť mesiacov a preto k zvýšeniu životných nákladov od predchádzajúcej úpravy došlo vo výške nepresahujúcej 10%. Súd prvej inštancie svojím rozhodnutím zvýšil výživné na maloletú o viac ako 100%. Otec však podľa daňového priznania za rok 2019 dosiahol z výkonu podnikateľskej činnosti stratu vo výške 3.138 eur. Otec taktiež doložil súdu peňažný denník za rok 2019, výpisy z podnikateľského účtu za rok 2019, ako aj výpisy zo súkromného účtu za tento rok. Otec uviedol, že je pravdou, že na svoj účet zasielal sumu 800 eur mesačne a v peňažnom denníku účtoval o „výdavku na osobnú spotrebu“. V prípade výdavkov, ktoré neboli vynaložené v súvislosti s dosiahnutím príjmu, ale boli vynaložené na účely uspokojovania potrieb otca, otec účtoval ako o výdavkoch na osobnú spotrebu. Z peňažného denníka predloženého otcom vyplynulo, že sumy, ktoré si otec ako živnostník prevádzal na svoj bežný osobný účet neskôr vložil do pokladne, ktorú ako živnostník viedol. O pohybe peňažných prostriedkov z účtu do pokladne a o účele ich použitia z pokladne svedčia jednotlivé zápisy peňažného denníka predloženého súdu. Otec v podnikaní dosiahol stratu, a preto bol nútený túto stratu uhradiť z vlastných finančných prostriedkov. Bez spochybnenia pravdivosti a odôvodnenosti jednotlivých zápisov v peňažnom denníku nemožno konštatovať, že otec z výkonu svojej podnikateľskej činnosti za rok 2019 dosiahol akýkoľvek príjem. Z obsahu listín predložených otcom vyplynulo, že výsledkom jeho podnikateľskej činnosti nebol príjem ale strata. Otec svoje príjmy v období od januára do augusta 2020, teda v období svojej práceneschopnosti, ktorej trvanie a dôvody riadne preukázal, zdokladoval a náhrada jeho príjmu v tomto období predstavovala priemerne sumu 245,80 eur. V období od 15.10.2020 do 31.12.2020 bol otec zamestnaný v spoločnosti V. - L. spol. s r.o., kde podľa doložených dôkazov dosiahol priemerný čistý mesačný príjem 877 eur. O výške príjmu otca rozhodol súd prvej inštancie v rozpore s vykonanými skutkovými zisteniami. Súd prvej inštancie konštatoval, že priemerná mzda v národnom hospodárstve v roku 2020 bola 866 eur, avšak v období, počas ktorého bol otec zamestnaný, dosahoval jeho príjem 877 eur mesačne. Otec preukázal výšku svojho príjmu aj počas období svojej práceneschopnosti, a tento príjem predstavoval priemerne 245,80 eur mesačne. Napriek uvedeným preukázaným a nesporným zisteniam súd prvej inštancie pri určení výživného vychádzal z potencionálneho netto príjmu otca v období od decembra 2019 do okamihu rozhodnutia vo výške 1.100 eur. Súd prvej inštancie sa žiadnym spôsobom nevysporiadal so zmenou pomerov, ktorá nastala na strane matky maloletej. Z uvedeného vyplynulo, že na strane matky došlo k podstatnej zmene pomerov tým, že sa jej príjem zvýšil o viac ako 50%. Potvrdenie o príjme matky za obdobie od januára 2020 do augusta 2020 nebolo otcovi zaslané, ani sprístupnené. Rovnako neboli otcovi sprístupnené ani údaje o príjme matky, ktoré si súd prvej inštancie vyžiadal lustráciou v Sociálnej poisťovni. Z potvrdenia o príjme matky za obdobie od septembra 2020 do mája 2021, ktoré bolo otcovi zaslané, nie je zrejماً výška príjmu za jednotlivé mesiace. Otec v podaní zo dňa 13.11.2020 žiadal súd prvej inštancie o zaslanie, či iné sprístupnenie dôkazov doložených matkou. Suma zvýšeného výživného spolu so splátkou nedoplatku na výžinom predstavuje spolu 408 eur, ktorá suma tak predstavuje 37% súdom prvej inštancie určeného potencionálneho príjmu otca. Otec poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax Krajského súdu v Trnave, v zmysle ktorej by

vyživovacia povinnosť povinnej osoby nemala presiahnuť 20-30% čistého príjmu na všetky vyživovacie povinnosti a na rozhodovaciu prax súdov Českej republiky v otázkach určovania výživného. Otec uviedol, že v prípade určenia výživného v rozmedzí do 20% z príjmu otca určeného ako priemer skutočne preukázaného a potencionálneho príjmu, by bol schopný splácať i nedoplatok na výživnom bez obáv o možnosť uspokojiť svoje základné životné potreby. Otec sa v súčasnosti s maloletou stretáva nielen každý druhý víkend, ale pravidelne dvakrát v priebehu týždňa, teda otec sa nad rámec styku určeného súdom podieľa na výchove a uspokojovaní potrieb maloletej. Počas spoločných víkendov trávi otec s maloletou čas aktívne, športom a turistikou po celom Slovensku. Otec spochybňuje dôvodnosť sumy 18 eur, určenej ako dôvodný výdavok na voľnočasové aktivity. Otec nie všetky výdavky predložené matkou považuje za odôvodnené a vynaložené na účely potrieb maloletej. Otec navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že návrh matky na zvýšenie výživného na maloletú od 05.12.2019 do 31.08.2020 zamietne a od 01.09.2020 rozhodne o zvýšení výživného na sumu 160 eur mesačne. Otec súčasne navrhol, aby odvolací súd rozhodol o možnosti splácať zročné výživné v splátkach spolu s bežným výživným v sume 70 eur, resp. tak, aby suma splátok zročného výživného spolu s bežným výživným neprekračovala 30% jeho čistého príjmu.

6. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka. Matka vo vyjadrení uviedla, že už v roku 2017 bola výška vyživovacej povinnosti otca podhodnotená. Zároveň sa stotožnila s postojom súdu prvej inštancie, že aj plynutím času dochádza k podstatnej zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa. Majetkové pomery otca nie sú také zlé, ako sa on sám snaží prezentovať. Otec tvrdí, že jeho objektívne možnosti, schopnosti a majetkové pomery neumožňujú realizovať mesačnú úhradu sumy výživného vrátane sumy zročného výživného. Toto tvrdenie otca je rozporné s ohľadom na už popísané majetkové pomery otca (najmä zostatok na bankovom účte po obdržaní kúpnej ceny za nehnuteľnosť na N. ulici). Z odvolania otca je zrejmé, že mu nejde o dobro jeho vlastnej dcéry, keď spochybňuje potrebu nákupu výživových doplnkov, ako sa uchýľuje k rátaniu počtu výkresov, ktoré maloletá spotrebuje. Matka navrhla, aby odvolací súd odvolanie otca zamietol ako nedôvodné.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II. podala odvolanie matka z dôvodov podľa ustanovení § 62 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku. Matka v odvolaní uviedla, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď ustálil výšku potencionálneho príjmu otca na 1.100 eur mesačne, nakoľko v konaní bolo jednoznačne preukázané, že príjem otca je vyšší ako 1.100 eur, čo dokazuje najmä výška jeho výdavkov bez výživného na úrovni 1.250 eur až 1.300 eur, prípadne žiadosť o úver, v ktorej uviedol, že jeho príjem je 1.500 eur mesačne. Ak by aj v súčasnosti taký príjem otec nedosahoval, mala za to, že je potrebné vychádzať z potencionality príjmov, keďže otec sa viackrát bez vážneho dôvodu vzdal pravidelného príjmu. Je preto potrebné pri určovaní výšky výživného brať do úvahy výšku príjmu otca na úrovni minimálne 1.300 eur. Zároveň mala matka za to, že je dôvodné, aby rodičia prispievali na výživné sumou vyššou ako 23% zo svojho priemerného netto príjmu. Zo zaužívanej súdnej praxe vyplýva, že výživné by malo predstavovať 20 - 30 % čistého príjmu rodiča povinného uhrádzať výživné. Súd prvej inštancie argumentoval vekom maloletej, avšak nezobral do úvahy v dostatočnej miere jej zdravotný stav. Matka bola názoru, že vo väčšej miere je potrebné prihliadnuť aj na skutočnosť, že otec nemá žiadnu ďalšiu vyživovacia povinnosť. Vzhľadom na uvedené mala za to, že výživné vo výške 300 eur, teda vo výške navrhovanej matkou, je dôvodné. Podľa matky neobstojí argument, že v prípade vyššieho výživného, hoci by bolo dôvodné, by povinný rodič pri výpadku príjmov vyživovacia povinnosť neplnil riadne. Ďalej súd prvej inštancie vyhodnotil ako nedôvodný výdavok na splátku hypotéky, keďže splácaním matka uhradza svoj záväzok spojený s kúpou nehnuteľnosti. Súd prvej inštancie nesprávne posúdil dôvodnosť tohto výdavku, keďže počas konania bolo preukázané, že ide o nevyhnutný výdavok matky na zabezpečenie si nového bývania pre seba a pre maloletú. Ďalej sa súd prvej inštancie zaoberal výdavkom na doučovanie maloletej, ktoré označil za nadštandardný výdavok, ktorý nezahŕňa do sumy bežných a nevyhnutných výdavkov, pričom vyjadril zároveň názor, že životná úroveň otca umožňuje uspokojovať iba bežné a obvyklé výdavky maloletej, avšak nie nadštandardné výdavky. Súd prvej inštancie však zároveň nepovažoval životnú úroveň otca za výrazne horšiu alebo takú, ktorá by mu umožňovala prispievať len na základné potreby maloletej, pričom s týmto konštatovaním sa stotožnila a výdavok na doučovanie považuje za dôvodný a v čase dištančného vzdelávania aj za nevyhnutný. V tejto súvislosti poukázala na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.02.2016, sp. zn. 6Co/1162/2015. Otec disponuje dostatkom finančných prostriedkov na to, aby mohol vyplatiť zročné výživné naraz. Otec mal dostatok času pripraviť sa na platenie zročného výživného popri bežnom výživnom za obdobie od podania návrhu, bol si vedomý svojej povinnosti prispievať na

výživu maloletej a je rozumné predpokladať, že si na splatenie takéhoto dlhu vytvoril adekvátnu finančnú rezervu. Preto mala matka za to, že súd prvej inštancie mal zaviazat' otca k úhrade zročného výživného v jednej splátke. Matka navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil, alternatívne zmenil tak, že otec je povinný s účinnosťou od 05.12.2019 platiť výživné na maloletú v sume 300 eur mesačne vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky a zaplatiť zročné výživné naraz.

8. K odvolaniam rodičov sa vyjadril kolízny opatrovník. Kolízny opatrovník vo vyjadrení uviedol, že nesúhlasí so znížením výživného na maloletú na sumu 160 eur mesačne, a to s poukazom na ustanovenie § 62 ods. 2 Zákona o rodine.

9. K odvolaniu matky sa vyjadril otec maloletej. Otec vo vyjadrení uviedol, že vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie špecifikoval pomery maloletej v čase predchádzajúcej úpravy výživného, v čase podania návrhu matky na zvýšenie výživného ako i v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie. Otec presne označil rozsah a štruktúru výdavkov na maloletú v jednotlivých obdobiach tak, ako vyplývajú z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie. Z obsahu spisového materiálu taktiež vyplynulo, že v čase podania návrhu matky na zvýšenie výživného nedošlo na strane maloletej k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala vydanie rozhodnutia o zmene výživného a preto navrhol, aby súd rozhodol o zvýšení výživného až od 01.09.2020, teda od okamihu kedy začala maloletá navštevovať druhý stupeň základnej školy. Zmenu vyplývajúcu z vývoja životných nákladov otec špecifikoval v podaní zo dňa 22.06.2021. Podľa názoru matky mal súd prvej inštancie pri určení výšky výživného brať do úvahy výšku príjmu otca na úrovni minimálne 1.300 eur. Otec s uvedenými tvrdeniami matky nesúhlasil, nakoľko otec predložil dôkazy na zistenie jeho skutočných možností, schopností a majetkových pomerov. Matka, ani súd prvej inštancie, nespochybnili jediný výdavok vynaložený otcom za účelom dosiahnutia príjmov z podnikania. Podrobným preskúmaním peňažného denníka, ako aj otcom predložených výpisov z podnikateľského účtu a osobného účtu vyplynulo, že otec v podnikaní za rok 2019 dosiahol stratu vo výške 3.138 eur. Skutočnosť, že otec mal v roku 2018 okrem príjmu z podnikania po dobu troch mesiacov aj príjem zo závislej činnosti neznamená, že bude rovnaký príjem dosahovať dlhodobo. Práve nadmerné zaťaženie otca v tomto období sa následne prejavilo zhoršením jeho zdravotného stavu, čo v priebehu konania otec preukázal, avšak súd prvej inštancie na uvedenú okolnosť nebral zreteľ. Obdobie roku 2018 z hľadiska posúdenia príjmov otca nie je rozhodným obdobím, z ktorého súd prvej inštancie vychádzal pri rozhodnutí o zmene výšky výživného na základe návrhu matky podaného v decembri 2019. Matka nesúhlasila so spôsobom určenia výšky výživného na maloletú v rozsahu zodpovedajúcom 23% z priemerného príjmu otca, pričom argumentovala údajne zlým zdravotným stavom maloletej. Otec s tvrdením matky nesúhlasil, nakoľko matka žiadnym relevantným spôsobom nepreukázala zlý zdravotný stav maloletej. Otec vo svojom vyjadrení zo dňa 13.11.2020 podrobne uviedol možnú výšku výdavkov na nákup vitamínov pre maloletú, ktorá predstavovala maximálne sumu 13 eur mesačne. Otec opakovane popieral dôvodnosť a výšku výdavkov na „doučovanie“ maloletej, nakoľko učivo základnej školy zvládne s dieťaťom prebrať rodič so stredoškolským vzdelaním, pričom matka je vysokoškolsky vzdelaný pedagóg a je preto nepochybné, že ak by mala matka záujem, zvládla by učivo by s maloletou prebrať sama. Otec disponuje informáciou od maloletej, že by mala chodiť iba na doučovanie z anglického jazyka. Z tohto dôvodu otec tvrdenia matky o doučovaní z ostatných predmetov odmietol. Otec navrhol, aby odvolací súd odvolanie matky zamietol ako nedôvodné.

10. K vyjadreniu otca k odvolaniu matky sa vyjadrila matka. Matka vo vyjadrení uviedla, že lepšie pomery otca boli zrejmé už ku dňu podania návrhu na zvýšenie výživného. Otec nepredložil podstatný dôkaz, a to výpis z účtu jeho matky, s ktorým disponoval a na ktoré poukazoval svoje príjmy či z prenájmu nehnuteľností alebo z predaja nehnuteľností, z ktorého by boli zrejmé skutočné príjmy a obraty otca maloletej. Matka nesúhlasila s tým, že by otec preukázal zhoršenie jeho zdravotného stavu, nakoľko predložil len vystavenú práceneschopnosť, avšak nepredložil žiadnu lekársku správu, z ktorej by vyplývalo obmedzenie v dosahovaní príjmu. Práve maloletej sa však zdravotný stav preukázateľne zhoršil, matka riadne predložila lekárske správy, ako aj potvrdenia o úhradách na lieky a výživové doplnky spojené s liečbou maloletej. Otec neprejavuje žiaden záujem o zdravotný stav maloletej. Konštatácie ohľadom doučovania maloletej považovala matka za absurdné, nakoľko súdu prvej inštancie bolo predložené i vysvedčenie, ktoré preukázalo odôvodnenosť tohto nákladu ako i pozitívny vplyv na prospech maloletej. Matka síce je vysokoškolsky vzdelaná, avšak nie je v jej možnostiach a schopnostiach adekvátne maloletú doučovať s očakávanými výsledkami. Pre úplnosť matka predložila aj potvrdenia o poukazovaných platiach za doučovanie. Otec namietal výšku jednotlivých výdavkov, avšak nepredložil jediný dôkaz, ktorý by potvrdzoval jeho tvrdenia o nedôvodnosti nákladov na maloletú. V

konečnom dôsledku otec spochybňoval i náklady na školské potreby, ktoré matka vynaložila v školskom roku 2021/2022 a vydokladovala ich aj pokladničným dokladom. Matka verí, že odvolací súd uzná, že dlh na výživnom by mohol a mal uhradiť otec jednorazovo a zároveň vzhľadom na majetkové pomery otca a jeho investičné aktivity je dôvodné, aby výška výživného bola vyššia, ako rozhodol súd prvej inštancie.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávnenými subjektami - účastníkmi (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), f), h) Civilného sporového poriadku v spojení s § 62 ods. 1 Civilného mimosporového), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že je nevyhnutné rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b), c) Civilného sporového poriadku) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

12. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o návrhu matky na zvýšenie výživného otca pre maloletého zo sumy 120 eur mesačne na sumu 250 eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu do 31.08.2020, na sumu 300 eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2020 naďalej. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol o povinnosti otca platiť výživné na maloletú s účinnosťou od 05.12.2019 v sume 250 eur mesačne. Predmetom odvolacieho konania s poukazom na dôvody rodičov predstreté v odvolaniach bolo posúdiť, či boli splnené podmienky na zvýšenie výživného v rozsahu určenom súdom prvej inštancie, keď odvolacie dôvody rodičov smerovali proti výške výživného a dátumu účinnosti zvýšenia výživného pre maloletú.

13. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

14. Podľa § 62 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (ods. 1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (ods. 2). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (ods. 4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (ods. 5).

15. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

16. Podľa § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

17. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

18. Podľa § 121 Civilného mimosporového poriadku rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

19. Tým, že predmetom konania v danej veci je zmena rozhodnutia o výživnom na maloleté dieťa, súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní vychádzal z ustanovenia § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, ktorý jasne definuje dôvody majúce za následok zmenu rozhodnutia o výživnom. Za takéto v zmysle citovaného zákonného ustanovenia treba považovať zmenu pomerov, či už na strane rodičov alebo dieťaťa, musí ísť pritom o podstatnú zmenu pomerov. Úlohou súdu pri rozhodovaní o zmene výživného je preto zistiť, či a v akom smere došlo k zmene pomerov od ostatného rozhodnutia o výživnom, v prípade kladného zistenia túto zmenu premietnuť do výšky výživného. K inštitútu výživného pre maloleté dieťa treba pristupovať ako k bazálnemu právu dieťaťa, na ktorom sa majú podieľať obaja rodičia. V zmysle ustanovenia § 28 Zákona o rodine je súčasťou rodičovských práv a povinností najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa. V zmysle tohto zákonného ustanovenia je garantované právo rodičov vychovávať svoje deti a naopak deťom sa zaručuje právo na rodičovskú starostlivosť a výchovu. Tento zaručený princíp ochrany práv teda zahŕňa zo strany rodičov zabezpečenie podmienok materiálnej i nemateriálnej povahy k tomu, aby sa dieťa mohlo dostatočne rozvíjať. Pokiaľ ide o materiálne podmienky, tie sa realizujú prostredníctvom povinnosti rodičov podieľať sa na vyživovacej povinnosti k svojim deťom podľa kritérií uvedených v ustanovení § 62 ods. 2 Zákon o rodine.

20. Všeobecne platí, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi ako na strane výživou oprávneného, tak aj na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie, a to i potrebami odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopnosti žiť sa sám, schopnosti starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného, ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať im výživu. Na strane povinného rodiča sa skúmajú schopnosti, možnosti, majetkové pomery, počet ním vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovacia povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane povinného rodiča je teda vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

21. Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

22. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

23. Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozsudku súdu prvej inštancie s vyššie uvedenými kritériami je zrejmé, že súd prvej inštancie sa nimi dôsledne neriadil. Súd prvej inštancie síce rozsiahlo opisuje obsah podaní účastníkov konania, obsah výpovedí účastníkov konania, obsah listinných dôkazov a teoretické východiská pre rozhodovanie o výživnom, priebeh konania na súde prvej inštancie, avšak preskúmaný rozsudok nenapĺňa požiadavku zrozumiteľnosti a presvedčivosti. Tu sa žiada zdôrazniť, že odôvodnenie rozhodnutia nemá byť súhrnom súdneho spisu, ale má mať logickú nadväznosť medzi skutkovými zisteniami zistenými v procese dokazovania, úvahami súdu o hodnotení dôkazov a jeho právnymi závermi. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu nie sú zrejmé pre rozhodnutie súdu relevantné myšlienkové postupy a úvahy, ktoré viedli súd prvej inštancie k takémuto spôsobu rozhodnutia. Pokiaľ nie je zrejmé, aký právny záver o skutkovom stave veci urobil súd prvej inštancie v rozsúdenej veci vo vzťahu k napadnutým výrokom, keď odôvodnenie jeho rozsudku je zmätočné a nepresvedčivé (hoci obširné), bez odôvodnenia vzťahu medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej, je potrebné prijať záver, že takéto rozhodnutie je zaťažené vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

24. Pri rozhodovaní o zmene výživného sa správne súd prvej inštancie pokúsil uskutočniť porovnanie okolností dôležitých pre určovanie výživného tak v dobe skoršieho, ako i nového rozhodovania. Hoci zisťovanie okolností v čase ostatnej úpravy výživného (ods. 19. rozsudku súdu prvej inštancie) bolo náležitým, súd prvej inštancie ho neuskutočnil dôsledne. Nesprávnym bolo zisťovanie pomerov maloletej ku dňu začatia konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 14P/32/2015 (návšteva materskej školy), keďže správne sa mal súd prvej inštancie sústrediť na zisťovanie pomerov maloletej ku dňu ostatného rozhodnutia súdu prvej inštancie o výživnom, t. j. ku dňu 6.4.2017. Rovnako z obsahu preskúmaného rozsudku nie je zrejmé, aký mala príjem matka v čase predchádzajúcom ostatnému rozhodnutiu o výživnom, pričom úlohou súdu prvej inštancie bolo zistiť priemerný mesačný príjem matky predchádzajúci minimálne obdobiu 12 mesiacov ostatnému rozhodnutiu o výživnom (ak nebol súčasťou spisu, bolo úlohou súdu prvej inštancie dodatočne ho zistiť). Ani zisťovanie príjmu otca z podnikania v čase ostatného rozhodnutia o výživnom len konštatovaním príjmov, výdavkov a odvodov nebolo dostatočným, keďže pre určenie príjmu je rozhodujúci výpočet priemerného čistého mesačného príjmu otca za rozhodné obdobie. Pochybenie súdu prvej inštancie tiež nastalo v tom, že spätne posudzoval opodstatnenosť výšky výživného určeného ostatným právoplatným rozhodnutím súdu, hodnotil dohodnutú výšku výživného v rodičovskej dohode už schválenej v rozsudku súdu a zamýšľal sa nad správnosťou ostatného rozhodnutia súdu o výživnom, ktoré výživné mal za podhodnotené (odsek 42. rozsudku súdu prvej inštancie).

25. Ani aktuálne zisťovanie príjmu a majetkových pomerov rodičov nebolo konzistentné. Na jednej strane súd prvej inštancie konštatoval príjem otca z podnikania v sume 1.100 eur (odsek 54. rozsudku súdu prvej inštancie), na druhej strane konštatoval, že otec mal podľa daňového priznania v roku 2019 stratu v podnikaní (odsek 55. rozsudku súdu prvej inštancie), na jednej strane konštatoval podľa peňažného denníka prevody otca na osobný účet označené ako osobná spotreba (odsek 54. rozsudku súdu prvej inštancie), na druhej strane sa vôbec nezaoberal jeho vkladmi do pokladne (viď výpisy z účtu č. I. 310 a nasl., čl. 371 a nasl.), teda nebral do úvahy záznamy všetkých výdavkov a príjmov z podnikania a nedostatočne sa sústredil na pohyb peňažných prostriedkov nielen v hotovosti ale aj na účte v banke a nezohľadnil ostatné príjmy a výdaje na daňové účely. V nadväznosti na to súd prvej inštancie bez ďalšieho konštatoval „optimalizáciu“ odvodových povinností otca pre účely nemocenského. Zjavne nenáležitým bol tiež záver súdu prvej inštancie o tom, že v čase práceneschopnosti mohol otec s ohľadom na povahu podnikania preklenúť obdobie práceneschopnosti prostredníctvom subdodávateľov pri zachovaní podnikateľskej činnosti. Súd prvej inštancie nevysvetlil, ako dospel k záveru, že otec by mal v čase trvania práceneschopnosti naďalej vykonávať podnikateľskú činnosť, hoci prostredníctvom subdodávateľov, keď príslušný ošetrojúci lekár uznal otca za dočasne práceneschopným, jeho zdravotný stav mu nedovoľoval pracovať, mal dodržiavať lekárom určený liečebný režim a zdržiavať sa na mieste určenom počas dočasnej pracovnej neschopnosti. V súvislosti dlhodobou stratou v podnikaní odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie mal zisťovať dôvody tejto straty v podnikaní a v prípade opakovaných neúspešných rokoch podnikania otca sa mal zaoberať jeho možnosťami a schopnosťami zamestnať sa vzhľadom na jeho vek, zdravie, vzdelanie, pracovné skúsenosti a prax, ponuku práce v danom regióne. Rovnako mal súd prvej inštancie zohľadniť, že otec nebol po skončení podnikania a po strate zamestnania vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, teda nevyužil všetky svoje možnosti k získaniu príjmu. Tiež nie je zrejmé, prečo súd prvej inštancie ustálil príjem otca zo zamestnania

od 15.10.2020 do 31.12.2020 v sume 980 eur, keď jeho skutočný priemerný čistý mesačný príjme za uvedené obdobie bol 877 eur, nakoľko predpoklad vyplácania možných odmien do budúcnosti, ktoré nie sú nárokovateľné, nemôže byť dostatočným dôvodom na konštatovanie vyššieho príjmu otca. Zisťovanie aktuálneho príjmu otca sa má uskutočňovať minimálne 12 mesiacov predchádzajúcich podaniu návrhu v danej veci, má byť podložné a riadne odôvodnené, má byť presné s uvedením konkrétnych časových období (od-do) a s výpočtom priemerného čistého mesačného príjmu v tom ktorom období (napr. v období podnikania, v období práceneschopnosti, v období nezamestnanosti, v období trvania pracovného pomeru), čomu postup súdu prvej inštancie nezodpovedá. Zisťovanie aktuálneho príjmu otca súdom prvej inštancie nie je konzistentné, vo väčšej miere ničím nepodložené a v rovine akýchsi dohadov o možnom príjme. Súd prvej inštancie nesústredene uvádzal, aké príjmy by mohol otec dosahovať bez dostatočného odôvodnenia tejto úvahy, opakovane uvádzal jeho príjmy z prenájmu nehnuteľností a zo zmluvy o dielo bez toho, aby vytvoril ucelený a dôkazmi podložený obraz o príjmoch otca, resp. o príjmoch, ktoré by mohol dosahovať, ak by sa pre dlhodobú neúspešnosť v podnikaní zamestnal.

26. Pochybenie súdu prvej inštancie nastalo aj pri zisťovaní príjmov matky, keď z obsahu rozhodnutia súdu prvej inštancie nebolo zistiteľné (odsek 62. rozsudku súdu prvej inštancie), aký priemerný čistý mesačný príjem matka dosahovala zo zamestnania. Tiež bolo zisťovanie príjmu matky nepresné, keďže súd prvej inštancie uvádzal príjem matky v roku 2021, hoci rozsudok bol vyhlásený 27.9.2021, teda zjavne sa nemohlo jednať o príjem za celý rok 2021. Tu sa žiada dodať, že keďže súd prvej inštancie si nezistil príjem matky v čase ostatného rozhodnutia súdu prvej inštancie o výživnom, nemohol uskutočniť ani jeho porovnanie s aktuálnym príjmom matky.

27. Hoci je opisovanie skutkových zistení v preskúmanom rozsudku rozsiahle a opakovane sú uvádzané tie isté okolnosti, súd prvej inštancie nedôsledne uskutočnil porovnanie podstatnej zmeny pomerov na strane účastníkov konania vychádzajúc z výsledkov dokazovania. V čase ostatnej úpravy výživného maloletá navštevovala prvý stupeň na základnej škole, na druhý stupeň základnej školy maloletá nastúpila počas prebiehajúceho konania, avšak súd prvej inštancie zvýšil výživné od podania návrhu a nezaoberal sa nárastom výdavkov maloletej v súvislosti s nástupom na druhý stupeň základnej školy (od 01.09.2020). Rovnako nie je z obsahu napadnutého rozsudku zrejmé, prečo súd prvej inštancie rozhodol o zvýšení výživného od podania návrhu, teda v čom nastala zmena pomerov na strane maloletej a rodičov odôvodňujúca zvýšenie výživného už po dvoch rokoch od ostatného rozhodnutia súdu o výživnom, a to práve ku dňu 05.12.2019, a prečo sa súd prvej inštancie nezaoberal okolnosťou nástupu maloletej do 5. ročníka na základnej škole.

28. V prejednávanej veci tak nemožno vyvodiť, že by súd prvej inštancie posudzoval vec dôsledne a dostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie. Príjmy rodičov neboli správne a dostatočne zistené, celkové možnosti a schopnosti otca neboli riadne vyhodnotené. Postup súdu prvej inštancie, že s ohľadom na vykonané dokazovanie je potrebné rozhodnúť o zvýšení výživného od 05.12.2019 na sumu 250 eur mesačne, nie je riadne a zrozumiteľne odôvodnený a odvolaciemu súdu zostávalo len skonštatovať, že preskúmaný rozsudok postráda dostatočné zdôvodnenie a odvolacie námietky sú tak opodstatnené.

29. Súd musí bližšie skúmať i potreby maloletého dieťaťa v zmysle už uvedených kritérií. Pri posudzovaní otázky, čo súd zahrnie do oprávnených nákladov na dieťa, sa najviac prejaví porovnanie životnej úrovne rodičov a dieťaťa. Položky, ktoré sa pravidelne mesačne opakujú (strava, mobilný telefón a pod.), ale aj tie, ktoré sa opakujú prevažnú väčšinu mesiacov v roku (školné, stravné, poplatky za záujmovú činnosť a podobne) je nutné uviesť v konkrétnej výške aktuálne za mesiac, nepravidelné platby (kúpa športových potrieb, zdravotných pomôcok, lyžovačky, letné dovolenky) sa na jednotlivé mesiace rozpočítavajú tak, že celková úhrada každého nákladu sa vydělí dvanástimi mesiacmi a k pravidelným mesačným nákladom sa pripočíta iba suma zodpovedajúca výške mesačného príspevku, pričom spoločné náklady rodiny na zabezpečenie bývania sa do nákladov dieťaťa započítavajú vo výške pripadajúcej na jedného člena rodiny.

30. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie konštatuje nielen pochybenie v skutkových zisteniach súdu prvej inštancie ale aj pochybenie súdu prvej inštancie v právnom posúdení veci. I keď súd prvej inštancie zvolil správne zákonné ustanovenie, nesprávne ho aplikoval. Konkrétne sa jedná o ustanovenie § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, podľa ktorého ustanovenia sa pri rozhodovaní o zmene výživného porovnávajú okolnosti dôležité pre určenie výživného tak v čase

skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia (ako aj správne konštatoval súd prvej inštancie v preskúvanom rozsudku). Pochybenie súdu prvej inštancie však nastalo v tom, že posudzoval opodstatnenosť výšky výživného určeného ostatným rozhodnutím súdu, ako už bolo konštatované vyššie, keďže sa jedná o neprípustnú reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Pochybenie súdu prvej inštancie tiež nastalo v tom, že hoci súd prvej inštancie konštatoval podstatnú zmenu pomerov na strane maloletej i rodičov, svoje rozhodnutie nezaložil na dôslednom porovnaní pomerov maloletej a rodičov v čase ostatného rozhodovania o výživnom a teraz. Predchádzajúce súdne rozhodnutie o výživnom je právoplatné, úlohou súdu prvej inštancie v dôsledku návrhu matky na zvýšenie výživného, bolo dôsledné zisťovanie zmeny pomerov účastníkov. Nepostačujúcim a nesprávnym tak bolo konštatovanie súdu prvej inštancie, že schopnostiam a možnostiam otca a odôvodneným potrebám maloletej zodpovedá výživné vo výške 250 eur mesačne.

31. Napokon pozornosti odvolacieho súdu neunikla ani nesprávna formulácia napadnutých výrokov rozsudku súdu prvej inštancie. Vo vzťahu k výroku I. o zvýšení výživného sa žiada uviesť, že formulácia „otec je povinný s účinnosťou od 05.12.2019 platiť výživné v sume 250 eur mesačne“ je nepostačujúca, keďže v súdenom prípade sa jedná o zvýšenie výživného a potom vo výroku absentuje uvedenie sumy výživného, z ktorej sa zvyšuje výživné na sumu 250 eur mesačne. Tiež je vo výroku II. uvedené nesprávne obdobie, za ktoré sa určuje dlh na zročnom výživnom, keďže výživné sa určuje mesačne, a preto mal byť koniec uvedeného obdobia označený posledným dňom mesiaca, za ktoré bol vypočítaný dlh na zročnom výživnom, t. j. do 30.09.2021, nakoľko v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku dňa 27.09.2021 už bolo výživné za mesiac september 2021 splatné.

32. Pokiaľ otec v odvolaní namieta, že mu neboli doručené listiny - potvrdenie o príjme matky za obdobie od 01/2020 do 08/2020 a ani sprístupnené údaje o príjme matky, ktoré si súd prvej inštancie vyžiadal lustráciou v Sociálnej poisťovni, je jeho odvolacia argumentácia nenáležitá, keďže uvedené listiny boli oboznámené prečítaním na pojednávaní konanom dňa 27.09.2021 v súlade s ustanovením § 204 Civilného sporového poriadku, čo je postačujúce.

33. Odvolací súd zdôrazňuje, že mimosporové konanie je typické dominanciou princípu oficiality a princípu materiálnej pravdy. Tieto vyžadujú od súdu, aby zistil skutočný stav vecí, teda v rámci dokazovania sa nemôže spoliehať len na dôkaznú iniciatívu účastníkov konania, ale aplikuje sa vyšetrovací, resp. vyhľadávací princíp civilného procesu. Preto je súd povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci konania, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu vecí.

34. V súhrne vzhľadom na uvádzané sa tak vec dostala do takej polohy, v ktorej by náprava pochybení súdu prvej inštancie vyžadovala takú mieru ingerencie odvolacieho súdu, ktorá by v skutočnosti mala za následok aj nahrádzanie činnosti súdu prvej inštancie (úlohou odvolacích súdov napriek preneseniu na ne určitých činností vyžadovaných skôr od súdov prvej inštancie je totiž stále prieskum správnosti rozhodnutí súdov prvej inštancie s prípadným doplnením dokazovania a nie vykonávanie základného dokazovania).

35. Nakoľko s poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie náležitým nezisťovaním všetkých relevantných okolností potrebných pre posúdenie pomerov účastníkov konania, pričom nevykonal i ďalšie dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a tým neposúdil všetky do úvahy prichádzajúce rozhodné okolnosti daného prípadu, potom rozsudok ani dostatočne neodôvodnil, odvolací súd s použitím ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b), c) Civilného sporového poriadku napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

36. Žiada sa dodať, že u nepreskúmateľného rozhodnutia nemožno hodnotiť správnosť relevantných právnych otázok, ani vady prvoinštančného konania, preto bolo nutné tento rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch, vrátane zvislých výrokov, zrušiť a otvoriť súdu prvej inštancie procesný priestor pre vydanie nového rozhodnutia, ktoré nebude postihnuté zmieneným deficitom.

37. Povinnosťou súdu prvej inštancie v intenciách vyššie uvedených záverov odvolacieho súdu je komplexne vyhodnotiť pomery účastníkov konania, zistiť dôsledne príjmy rodičov a spolužijúcich osôb za rozhodné obdobie predchádzajúce minimálne 12 mesiacov pred podaním návrhu až do rozhodnutia súdu prvej inštancie, ale aj výdavky rodičov a maloletej a posúdiť ich opodstatnenosť, porovnať okolnosti

dôležité pre určovanie výživného v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj nového rozhodovania, a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. V zmysle vyhľadávacej zásady, vzťahujúcej sa na nesporové konania, je potrebné objektivizovať príjmy a ustáliť zárobkové a majetkové pomery rodičov za rozhodné obdobie (aktualizovať ich ku dňu nového rozhodnutia), možnosti a schopnosti otca platiť matkou navrhované zvýšené výživné. Rovnako je potrebné ustáliť aj výdavky účastníkov konania a posúdiť ich opodstatnenosť, ich skutočné vynakladanie overiť. Okrem príjmov a výdavkov majetkové pomery rodičov ovplyvňuje aj vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, hnutelným veciam vyššej hodnoty (napr. motorové vozidlo), peňažné prostriedky na účtoch v peňažných ústavoch a pod.. Pomery v domácnosti sú tiež ovplyvňované spolužitím s inými osobami. Následne porovnať pomery v čase ostatnej úpravy výživného a v čase aktuálneho rozhodovania o návrhu na zvýšenie výživného. Výsledky dokazovania je potom nevyhnutné znova vyhodnotiť, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty otca, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom po zvážení všetkých preukázaných okolností daného prípadu vo veci znova rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite odôvodniť.

38. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

39. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).